

# Reprise van een geniaal dansfeest

Anne Teresa De Keersmaeker creëerde in 1983 met de voorstelling 'Rosas danst Rosas' een van haar meest iconische voorstellingen. Vanaf vanavond brengt een nieuwe generatie vrouwen het stuk in het Kaaitheater. 'Als je stukken in leven wil houden, moet je ze op het podium brengen.'

KOEN VAN BOXEM

**'E**en onvergetelijk dansfeest', jubelde de gevreesde theaterrecensent Wim Van Gansbeke in 1983 op Radio 2 over 'Rosas danst Rosas.' Hij was niet de enige. The New York Times, Le Monde, de Volkskrant, stuk voor stuk waren ze in de ban van de choreografie van Anne Teresa De Keersmaeker (57). Omstandig probeerden de recensenten uit te leggen waarom 'Rosas danst Rosas' zo geniaal was. Vier danseressen (De Keersmaeker zelf, Adriana Borriello, Michèle Anne De Mey en Fumiyo Ikeda) voerden op een podium in een strakke structuur alledaagse handelingen uit. Hun haar goedleggen, een truitje strak trekken, op de grond op hun elleboog steunen, op een stoel neerploffen. Keer op keer, op pulserende muziek van Thierry De Mey en Peter Vermeersch. De herhaling zette de alledaagsheid om in een minimalistische, abstracte dans. Bezwerend voor het publiek, uitputtend voor de dansers. Of hoe een strak gestructureerde choreografie toch emotioneel kon zijn.

'Rosas danst Rosas' is nooit uit het repertoire van Rosas verdwenen. Een nieuwe jonge cast zet er vanaf vanavond zijn tanden in. Na 'Rain' en 'A Love Supreme' is het de derde productie uit het verleden die Rosas dit jaar opnieuw opvoert. Voor De Keersmaeker is dat haast een noodzaak. 'Je kan boeken en films maken over hedendaagse dans. Maar als je de stukken echt in leven wil houden, moet je ze op het podium brengen. Dat is de beste manier om een nieuw publiek te vinden.'

## Voortreffelijk

De Keersmaeker, die bij de creatie van het stuk 22 was, danste tot vijf jaar geleden nog mee in 'Rosas danst Rosas'. De choreografe is erg enthousiast over de nieuwe groep, van wie de helft uit PARTS, de dansschool van Rosas, komt. 'Ik denk niet dat een van de dansers de voorstelling heeft gezien. Maar ze doen het voortreffelijk. Een herneming geeft aan een productie altijd een nieuwe dimensie, zeker als ze zoals bij 'Rosas danst Rosas' meer dan 30 jaar geleden is geschreven. Hoe reageert de tijd op de schriftuur van een dans? Hoe vullen jonge mensen die dans in? Dat is cruciaal. Maar ik ben er gerust in. Fumiyo Ikeda, een van de vier originele dansers, leidt de repetities. Ik ben daar heel blij om. De dansers die het creatieproces hebben meegemaakt, zijn het best geplaatst om informatie door te geven.'

De dansers zijn nieuw, maar aan de choreografie is niets veranderd. Met opzet. 'Ik heb dat één keer gedaan, na de eerste herneming. Toen veranderde ik een paar details. Maar ik heb de veranderingen snel ongedaan gemaakt. Ik stelde vast dat het origineel beter was. Als je in het creatieproces voor tien herhalingen opteert, moet je er daarna geen twaalf van maken.'

Met 'Rosas danst Rosas' brak De Keersmaeker internationaal door. Ze moet lachen



Een nieuwe jonge cast zet vanaf vanavond zijn tanden in het geniale 'Rosas danst Rosas'.



De originele cast uit 1983, met links Anne Teresa De Keersmaeker.

als we haar vragen of ze aan carrièreplanning deed toen ze de choreografie bedacht. 'Ik denk nooit in die termen. 'Rosas danst Rosas' kwam na 'Fase'. Dat was ook een minimalistische dans. 'Fase' werd goed ontvangen. We hebben er internationaal mee geoërd. 'Rosas danst Rosas' was een voortzetting van de schriftuur van 'Fase', weliswaar met een explicieter vrouwelijk karakter.

Ook de herhalingen zijn extremer doorgetrokken. 'Fase' had dan weer een abstracteren en een meer mathematisch karakter.'

Beide voorstellingen zijn vintage Rosas, waarbij de ruimte wordt ingedeeld in geometrische patronen. Die benadering loopt als een rode draad door het hele oeuvre van De Keersmaeker. Dat was in januari nog goed te zien in haar regie van 'Cosi fan tutte'

## KORT

- 'Rosas danst Rosas' was de tweede dansproductie van Anne Teresa De Keersmaeker. Ze dateert uit 1983.
- 'De choreografie is voor vier danseressen. Ze bestaat uit herhaalde alledaagse bewegingen.
- 'De dans groeide uit tot een icoon van de minimalistische dans.
- 'Thierry De Mey maakte in 1997 een filmversie van de choreografie. Die is de helft korter dan de podiumversie

© ANNE VAN AERSCHOT

**'Rosas danst Rosas' was geen strategisch geplande voorstelling ter eer en glorie van het feminisme. Het was een erg persoonlijke voorstelling.**

CHOREOGRAFE EN DANSERES  
**ANNE TERESA DE KEERSMAEKER**

© JEAN-LUC TANGHE

in Parijs. Het geometrisch plan was op de vloer van het podium getekend.

De vrouwelijkheid van 'Rosas danst Rosas' plaatste De Keersmaeker in de jaren 80 in het hoekje van de feministen. Ze verzette zich daar toen tegen. In al die jaren is haar mening niet veranderd. 'Rosas danst Rosas' was geen strategisch geplande voorstelling ter eer en glorie van het feminisme', zegt ze. 'Het was een erg persoonlijke voorstelling. Met vieren dansten we onszelf. De voorstelling stond heel dicht bij wat zich toen in ons hoofd en lichaam afspeelde. Ja, dat was misschien radicaal. We waren jonge vrouwen in het begin van de jaren tachtig. We hadden een zeker punkgehalte. Maar ik heb met 'Rosas danst Rosas' nooit namens het feminisme willen spreken.'

## Stoelendans

De choreografie is in 35 jaar tijd tot een icoon van de postmoderne of minimalistische dans uitgegroeid. Tik op YouTube 'Rosas danst Rosas' in en je krijgt duizenden hits uit de hele wereld. Met dank aan Rosas zelf. In 2013 daagde De Keersmaeker jonge mensen uit om hun versie van de stoelendans uit het stuk te brengen. Het werd een groot succes. Ook Beyoncé is een fan, maar daar wil De Keersmaeker niet over praten. 'No comment.' In 2011 moest de zangeres toegeven dat ze enkele dansbewegingen uit de clip van haar song 'Countdown' gejat had uit 'Rosas danst Rosas'.

Rest de vraag of de herneming met een nieuwe jonge cast De Keersmaeker doet stilstaan bij haar eigen leeftijd. 'Het stemt tot nadenken. Als je lichaam je instrument is, voel je de voortschrijdende leeftijd onmiddellijk. Maar ik ben *blessed*. Ik heb dit voorjaar in 'Fase' gedanst in Japan, China en Taiwan. Verder ben ik een creatie op muziek van Bachs 'Cello suites' aan het voorbereiden. Ik zal daarin dansen. Maar 'Rosas danst Rosas' is een stuk voor jonge vrouwen. Dat geef ik door aan de volgende generatie.'

**'Rosas danst Rosas'**, tot 29 juni in het Kaaitheater in Brussel. Van 1 tot 23 juli op de Zomer van Antwerpen.  
[www.rosas.be](http://www.rosas.be)